

14. LESNICTVÍ

Do lesnictví se zařazují všechny organizační jednotky, jejichž činnost spočívá v zakládání, obnově a ochraně lesa, v těžbě dřeva a chovu a ochraně lesní zvěře v souvislosti s lesním provozem. Roční výkaz ČSÚ předkládají ekonomické subjekty s převažující činností lesnictví a těžba dřeva (oddíl 02 CZ-NACE) zapsané do obchodního rejstříku s počtem zaměstnanců 20 a více osob a dále ekonomické subjekty hospodařící na lesních pozemcích s rozlohou 200 a více ha.

Základní údaje byly získány ze statistického výkazu ČSÚ a s využitím dat celní statistiky a odběratelských organizací dopočteny podle rozlohy lesní půdy na úroveň celé České republiky. Navíc jsou v této kapitole zařazeny údaje za myslivost (klasifikace CZ-NACE skupina 01.7 – Lov a odchyt divokých zvířat a související činnosti).

Poznámky k tabulkám

Tab. 14-1. Základní ukazatele v lesnictví

Metodické vysvětlivky ukazatelů jsou uvedeny v kapitole 18. Obchod, ubytování, stravování a cestovní ruch.

Tab. 14-2. Vlastnictví lesů

Pro účely prezentace je vlastnictví lesů ve statistické ročence tříděno podle typu podniků spravujících lesy.

Do **státních lesů** byly zahrnuty lesy státních podniků a organizací – např. Lesy České republiky, s. p., Vojenské lesy a statky ČR, s. p., národní parky, školní lesní podniky (vysoké školy).

Do **lesů měst a obcí** byly zahrnuty všechny lesy měst a obcí bez ohledu na způsob obhospodařování.

Do **soukromých lesů** byly zahrnuty lesy fyzických osob a lesních společností.

Do **ostatních lesů** byly zahrnuty lesy lesních družstev a singulárních společností (sdružení vlastníků lesů), zahraničních a mezinárodních podniků a společností, sdružení, nadací apod. v obecnějším třídění spadají pod soukromé.

Tab. 14-3. Kategorizace lesů

Do **lesů hospodářských** patří pozemky s lesními porosty, jejichž převažující funkcí je produkce dřeva.

Do **lesů ochranných** se zařazují lesy na mimořádně nepříznivých stanovištích (např. sutě, prudké svahy, strže, rašeliniště, výsypky), dále vysokohorské lesy pod hranicí stromové vegetace chránící níže položené lesy, lesy na exponovaných hřebenech a lesy v klečovém lesním vegetačním stupni.

Lesy zvláštního určení slouží k jiným účelům než je produkce dřeva. Patří sem lesy národních parků a národních přírodních rezervací, lesy v pásmech hygienické ochrany vodních zdrojů I. stupně a v ochranných pásmech zdrojů přírodních léčivých a stolních minerálních vod. Patří sem i lesy lázeňské, lesy příměstské (rekreační), lesy lesnických výzkumných ústavů a škol, lesy se zvýšenou funkcí půdoochrannou, vodoochrannou, klimatickou nebo krajinnou, lesy v uznaných oborách a bažantnicích a lesy potřebné pro zachování biologické různorodosti.

Tab. 14-4. až 14-6. a 14-8. **Plochy dřevin, zalesňování podle druhů dřevin a spotřeba sazenic, bilance půdy určené k zalesňování**

Zalesňováním se rozumí umělé zalesnění (vč. založených plantáží), tj. výsev a výsadba lesa (bez plochy přirozené obnovy lesa). Patří sem jednak plochy poprvé zalesněné, jednak vylepšování a doplňování lesních kultur a náletů, přepočtené na plochu plného zalesnění.

Tab. 14-7. **Technické ukazatele lesnictví**

Lesní školka je pozemek určený k produkci sadebního materiálu.

Meliorace lesních půd zahrnují veškeré práce spojené se zlepšením produkční schopnosti půdy, zvláště pak práce, směřující k zabezpečení optimálního vodního režimu v půdě. Z běžných prací sem patří např. zavodňování a odvodňování.

Škody zvěří se vykazují jako celková suma náhrad, které vlastníků lesa obdržel od nájemců honiteb za škody způsobené zvěří, případně ohodnocení škod způsobené zvěří zahrnuté do nákladů z vlastní honitby.

Tab. 14-9. a 14-10. **Těžba dřeva a dodávky dříví**

Těžba dřeva zahrnuje odměrnou hmotu hroubí i část nehroubí v m³ bez kůry (většina nehroubí – těžební zbytky – nezapočteno), která byla přijata jako hotový sortiment nebo jako surový kmen, a těžbu v tzv. samovýrobě. **Hroubí** zahrnuje dřevní hmotu z kmenů, jejichž výčetní tloušťka je větší než 7 cm s kůrou. Hmotu se započítává bez ohledu na to, ze kterých pěstebních nebo těžebních zásahů byla získána, vč. těžby nahodilé.

Nahodilá těžba zahrnuje údaje za nahodilé těžby a kalamity všeho druhu. Do celkového rozsahu se zahrnují též souše, ojedinělé polomy, vývraty, veškerá lapáková hmota položená s cílem a za účelem zachycení kůrovců a jedinců, ve kterých zimuje škodlivý hmyz (kůrovci apod.). Započítává se zpracovaná hmota v daném roce.

Samovýrobou rozumíme těžbu dřeva ponechaného tomu, kdo dřevo vytěží zcela nebo zčásti za stanovenou úplatu, popř. i zdarma. Samovýroba slouží pro zásobování obyvatelstva především palivovým dřívím a provádí se v souladu se směrnicemi a pokyny pro povolování těchto těžeb.

Dodávky dříví zahrnují hmotu hroubí a část nehroubí dodanou pro tuzemské i zahraniční odběratele a pro vlastní spotřebu, bez ohledu na místo dodávky (většina nehroubí – těžební zbytky, lesní štěpka – nezapočteno).

Kulatina zahrnuje dříví I.–III. jakostní třídy (rezonanční výřezy, výřezy pro výrobu dýhy a pilařské zpracování, sloupovina), dále dolovinu a důlní výřezy a tyčovinu.

Vláknina zahrnuje dříví určené k výrobě buničiny nebo desek na bázi dřeva a dále dřevovinu (vláknitá látka pro výrobu papíru).

Tab. 14-11. **Vybrané ukazatele lesnictví podle krajů**

Prořezávky jsou výchovné zásahy v mladých porostech, jejichž účelem je zejména snížení hustoty porostu a úprava zdravotního i jakostního stavu porostu. Zahrnuje se celková plocha prořezávek, čistek a plecích sečí, patří sem i prořezávky břehových porostů. Uvádí se celková manipulační plocha.

Probírky jsou úmyslné zásahy v předmýtních porostech, které slouží k usměrnění vlastností porostu po stránce produkční, zajištění odolnosti a stability porostu. Patří sem zejména úpravy porostní skladby, tvarová výchova porostu a zpevnění porostu, sledující zvýšení přírůstku bez trvalého snížení porostního zakmenění. Při probírkách nesmí vzniknout v porostech trvalá holina. Těžba z přibližovacích a vyklizovacích linií v předmýtních porostech, které byly zřízeny pro vyklizení dříví z porostu, se do probírek nezapočítává. Hmotu se do probírek zahrne pouze v případě, pokud se přibližovací a vyklizovací linie zřizuje v delším časovém odstupu před provedením probírky.

Další údaje jsou zveřejňovány na internetových stránkách Českého statistického úřadu:

– http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/lesnictvi_zem